

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 11C/52/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5113212005
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Gazdačková
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2014:5113212005.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin samosudkyňou JUDr. Máriou Gazdačkovou v právnej veci žalobcu CD Consulting s.r.o. so sídlom v Prahe 3, K červenému dvoru 3269/25a, Česká republika, IČO: 264 29 705, právne zastúpeného Fridrich Paľko s.r.o. so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanému L. G., Z. V. XXX XX B. Š., B. Š. XXX, Z.. Č.. V. B. XXX v konaní o zaplatenie zmenkovej sumy 342,- eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je žalobcovi povinný zaplatiť zmenkovú sumu 200,- eur spolu so 6% ročným úrokom zo zmenkovej sumy 200,- eur od 26.1.2010 do zaplatenia a zmenkovú odmenu vo výške 1/3% zmenkovej sumy teda v sume 0,67 eur všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Vo zvyšku uplatneného nároku sa žaloba zamieťa.

Žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Návrhom podaným na tunajšom súde 28.3.2013 si žalobca proti žalovanému uplatnil nárok na zaplatenie zmenkovej sumy vo výške 342 eur, spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25% denne zo sumy 342,- eur od 22.9.2009 do zaplatenia, 6% ročný úrok zo zmenkovej sumy 342,- eur od 26.1.2010 do zaplatenia, nárok na zmenkovú odmenu vo výške 1/3% zmenkovej sumy, teda v sume 1,14 eur a nárok na náhradu trov konania.

V žalobe žalobca uviedol, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 6.4.2009 na zmenkovú sumu 342,- eur pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25% denne od 22.9.2009. Indosovaná zmenka je vistazmenkou, opatrenou doložkou "na platenie predložiť v lehote štyroch rokov od vystavenia". Zmenka bola vystavená 6.4.2009 na sumu 342,- eur, čo je dátum vystavenia, pričom do jej textu bol poňatý záväzok žalovaného zaplatiť túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa a to zmenkovú sumu spolu s 0,25% denným úrokom od 22.9.2009. Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ nezaplatil na úhradu zmenkovej sumy a na úroky nič. Keďže zmenková listina je opatrená doložkou "bez protestu" indosant nenechal vyššie uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou.

Žalobca podal návrh na vzorovom tlačive "A" návrhu na uplatnenie pohľadávky podľa článku 4. ods.1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) 861/2007/ES, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Ako písomné dôkazy na podporu svojej pohľadávky žalobca uviedol a predložil originál zmenky, výpis z obchodného registra žalobcu a plnomocenstvo jeho právneho

zástupcu vrátane osvedčenia na registráciu na daň z pridanej hodnoty. Súčasne uviedol, že nechce, aby sa vo veci nariadilo pojednávanie.

Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca je zahraničnou právnickou osobou, právomoc súdu SR v tejto veci je daná s poukazom na článok 2 bod 1 Nariadenia Rady (ES) č.44/2001 a keďže sa jedná o cezhraničné konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, príslušnosť Okresného súdu Martin je daná podľa článku 11. Preambuly, článku 4 bod 1 a článku 25 bod 1 písmeno a/ Nariadenia č.861/2007/ES, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, pretože Slovenská republika ako zmluvná strana Nariadenia č.861/2007/ES Komisia oznámila, že príslušnými súdmi na vydanie rozsudkov v Európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu budú v Slovenskej republike okresné sudy, pričom žalobca si príslušnosť Okresného súdu Martin vybral podľa bydliska žalovaného.

Žalovanému vzhľadom na skutočnosť, že sa nezdržiava v mieste bydliska, ktoré označil žalobca sa podarilo doručiť tlačivo "C" na odpoveď v zmysle článku 5 odsek 2 a 3 Nariadenia 861/2007/ES až po tom, čo súd zistil jeho pobyt, na adrese uvedenej v záhlaví tohto rozsudku dňa 21.8.2014 na pojednávaní, ktoré súd na tento deň nariadil. Žalovaný napriek poučeniu súdu v tlačive i na pojednávaní v lehote 30 dní od prevzatia tlačiva "C" na odpoveď sa k žalobe nevyjadril. Na pojednávaní dňa 21.8.2014 na ktorom prevzal tak návrh (tlačivo "A" ako aj tlačivo "C" na odpoveď) uviedol, že od pôvodného zmenkového veriteľa obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ s. r. o. si požičal finančné prostriedky približne 200,-eur, ktoré ale nepoužil na výkon zamestnania, podnikania ani na výkon povolania, ale na splatenie dlhu kolegovi z titulu pôžičky, ktorú si žalovaný zobral na pohreb otca a zvyšok použil na živobytie. Z dlhu možno zaplatil len dve splátky, pretože sa stal nezamestnaný a ďalej dlh splácať nemohol. Potvrdil, že podpísal zmenku, ktorá mu bola daná k nahliadnutiu v kópii a viac sa k veci nevyjadril.

Podľa článku 19 Nariadenia č.861/2007/ES pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie. Vzhľadom na túto skutočnosť sa občianske súdne konanie riadi O.s.p. (Zákon č.99/1963 Zb.).

Vzhľadom na možnosť iného právneho posúdenia veci a vzhľadom na skutočnosť, že bolo potrebné vykonať dôkazy, a to nielen oboznámením sa s originálom zmenky, ale aj ďalšími listinami, ktoré sa týkali pôvodného úverového vzťahu medzi pôvodným zmenkovým veriteľom obchodnou spoločnosťou POHOTOVOSTĚ s. r.o. so sídlom v Bratislave a žalovaným, súd nariadil vo veci ďalšie pojednávanie na deň 16.10.2014. Žalovaný prítomný na pojednávaní dňa 21.8.2014, termín tohto pojednávania zobral na vedomie. Pojednávanie dňa 16.10.2014 súd vykonal v neprítomnosti právneho zástupcu žalobcu, ktorý bol na pojednávanie riadne a včas predvolaný a v neprítomnosti žalovaného.

Na tomto pojednávaní súd vykonal dokazovanie čítaním kópie zmenky uvedenej v žalobe, výpisu z obchodného registra žalobcu, prečítal kópiu zmluvy o úvere č. 3760612, ktorú uzavrel remitent zmenky obchodná spoločnosť POHOTOVOSTĚ s. r. o. so žalovaným dňa 6.4.2009 a ktorej číslo je uvedené v zmenke. Ešte podaním zo dňa 20.8.2014 žalobca ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní dňa 21.8.2014 (na ktoré sa dostavil len žalovaný) a ďalej v tomto podaní žalobca právne precizoval svoj návrh.

V tomto podaní žalobca predovšetkým poukázal na nesprávny procesný postup súdu, vzhľadom na skutočnosť, že žalobca inicioval konanie v súlade s článkom 4 Nariadenia č. 861/2007 a podľa názoru žalobcu neboli splnené podmienky pre nariadenie ústneho pojednávania v zmysle predmetného nariadenia. Žalobca tvrdil, že nemá vedomosť o tom, že by žalovaná popierala uplatnenú pohľadávku a súčasne poukázal na právnu argumentáciu v uznesení Krajského súdu Prešov sp. zn. 10Co/79/2013 zo dňa 5.9.2013, ktoré bolo vydané v skutkovo a právne zhodnej veci žalobcu, a kde Krajský súd Prešov v súvislosti s ustanovením § 17 Zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Zb. uviedol, že pokiaľ námietka zo strany žalovaného dlžníka nie je vznesená a preukázaná, neexistuje dôvod na základe, ktorého by súd mohol opodstatnene vykonať dokazovanie týkajúce sa obsahu kauzálnej zmluvy predchádzajúcej vystaveniu zmenky. Tvrdenie takýchto námietok ale aj dôkazné bremeno na ich preukázanie je na žalovanom vystaviteľovi zmenky. Ďalej poukázal tiež na argumentáciu, že abstraktnosť záväzku zo zmenky má za následok, že zákon neviaže vznik zmenkových nárokov na žiadne iné okolnosti, než na splnenie formalít, ktoré predpisuje. Jedná sa teda o záväzok platobný, ktorý nie je viazaný na iné vzťahy a teda ani na hospodárske dôvody jej vzniku. Nespornosť záväzku zo zmenky je daná tým, že majiteľ zmenky nemusí pri predkladaní zmenky na zaplatenie ani neskôr

pri jej vymáhaní preukazovať nič iného, než že je vlastníkom zmenky. Je výlučne na dlžníkovi zo zmenky, aby tento v rámci prípadného súdneho konania vzniesol svoje námietky a tieto v súdnom konaní aj preukázal, pokiaľ podanie týchto námietok nevyklučuje § 17 Zákona zmenkového a šekového. V prípade vystavenia zabezpečovacej zmenky existujú vedľa seba dva záväzky a to jedna pôvodný všeobecnoprávnej povahy a popri ňom záväzok zmenkový. Aj zabezpečovacia zmenka má abstraktnú a nespornú povahu. Zásada abstraktnosti zmenkových záväzkov sa zvyšuje v prípade, keď remitent ako prvý majiteľ zmenky indosamentom (rubopisom) prevedie zmenku na nového majiteľa indosatára. Tento získava všetky práva zo zmenky, a to nie ako právny nástupca predchádzajúceho majiteľa, ale ako celkom originálny nadobúdateľ týchto práv. V dôsledku toho priamy zmenkový dlžník môže voči takémuto poslednému majiteľovi zmenky robiť len také námietky, ktoré sa zakladajú na ich vlastných vzťahoch, okrem prípadu, keď majiteľ pri nadobúdaní zmenky jedná vedome na škodu dlžníka. Len v prípade, že zmenkový dlžník takúto námietku vznesie a preukáže, má následne možnosť na svoju obranu vzniesť aj kauzálne námietky vyplývajúce z jeho vzťahu k remitentovi, či k iným skorším majiteľom zmenky. Žalobca tvrdil, že dokazovanie na preukázanie dôvodnosti takýchto kauzálnych námietok je možné vykonať výlučne za predpokladu, že žalovaný v lehote 30 dní po doručení tlačiva a návrhu na uplatnenie pohľadávky, ako aj tlačiva na odpoveď sa vyjadrí k podanému návrhu, tak, že vyplní časť II. vzorového tlačiva C a pripojí všetky príslušné podporné doklady. Ak tak neurobí vzhľadom na ustanovenie článku 7 ods. 3 Nariadenia, v prípade pasivity žalovaného je súd povinný vydať rozsudok vo veci. Žalobca súčasne poukázal na podobné uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013, ktoré bolo vydané v skutkovo a právne zhodnej veci žalobcu a potvrdzuje tieto závery žalobcu. Opäť poukázal na argumentáciu uvedenú v tomto uznesení vyplývajúcu z ustanovenia § 17 Zákona zmenkového a šekového a tvrdení Krajského súdu, že podľa Zákona zmenkového a šekového súd v danom prípade bol oprávnený skúmať len to, či zmenka obsahuje všetky náležitosti, ktoré sa musia pre jej platnosť zo zákona povinne do nej uviesť, nie však podmienky jej vystavenia ani jej neprípustnosť.

Zo zmluvy o úvere č. 3760612 súd zistil, že túto uzavrela obchodná spoločnosť Pohotovosť s. r. o., so sídlom v Bratislave, IČO: 35 807 598 ako veriteľ so žalovaným a na jej základe sa veriteľ zaviazal poskytnúť žalovanému ako dlžníkovi úver v sume 200,- eur v prepočte 6 025,20 Sk a dlžník sa zaviazal zaplatiť veriteľovi túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 196,- eur, teda celkovo zaplatiť sumu 396,- eur v 12-tich mesačných splátkach po 33,- eur počnúc dňom 17.4.2009. Dlžník prehlasuje, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon povolenia. Zmluva bola podpísaná dňa 6.4.2009 a jej neoddeliteľnou súčasťou boli všeobecné podmienky poskytnutia úveru, ktoré obsahovali aj dohodu o zmenke, a to v článku 7 všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktorý bol nazvaný pod názvom "Dohoda o vyplnení zmenky". Z tejto dohody vyplynulo, že na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky (ďalej len vystaviteľ) vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi (ďalej len remitent) vystavil vystaviteľ zmenku v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent, najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatným okamžite, t. j. keď dlžník neuhradí včas 4 po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časť splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh.

Z originálu zmenky, ktorej fotokópia je pripojená aj v súdnom spise súd zistil, že zmenka bola vystavená v Novom Meste nad Váhom dňa 6.4.2009 žalovaným s tým, že "zaplatím na túto zmenku pri predložení na rad : Pohotovosť, s.r.o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava 1, Oddiel: Sro, vložka číslo 23636/B, zmenkovú sumu 342,- eur (jednostodvadsaťšesť eur) a zmenkový úrok 0,25% denne od 22.9.2009, pričom zmenka bola vystavená s doložkou "bez protestu" a "na platenie predložiť v lehote štyroch rokov od vystavenia". Zmenka obsahuje zmenkovú sumu 342,- eur a dátum začiatku úročenia 22.9.2009, pričom na jej okraji je uvedený aj údaj - číslo zmluvy 3760612. Je opatrená menom a priezviskom, ako aj adresou a rodným číslom vystaviteľa a ako bolo nepochybne zistené vlastnoručným podpisom vystaviteľa, teda žalovanej. Na rube zmenky sa nachádza zápis "Namiesto nás na rad CD Consulting s.r.o., K červenému dvoru 3269/25a, 130 00 Praha, Česká republika, IČO: 264 29 705, podpis POHOTOVOST' s.r.o. L. I., konateľ".

Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že obchodná spoločnosť Pohotovosť s. r. o., so sídlom v Bratislave dňa 6.4.2009 uzavrela so žalovaným úverovú zmluvu na základe ktorej žalovanej

poskytla klasický spotrebiteľský úver, na ktorý sa vzťahovali ustanovenia vtedy platného zákona o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z. z.. Ani skutočnosť, že pri vyplnení úverovej zmluvy bolo pracovníkom veriteľa obchodnej spoločnosti Pohotovosť doplnené do klasickej formulárovej zmluvy, že zmluva je poskytovaná žalovanému za účelom výkonu povolania, neznamená že by poskytnutý úver nespadal pod právnu úpravu vyššie uvedeného zákona, keďže žalovaný bol klasickým spotrebiteľom. Uvedením účelu poskytnutia úveru na výkon povolania sa veriteľ, obchodná spoločnosť Pohotovosť s. r. o., so sídlom v Bratislave snažila obísť právny režim Zákona o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z. z.. Preto podľa presvedčenia súdu nároky veriteľa vo vzťahu k žalovanému, ako spotrebiteľovi, je nutné posudzovať ako nároky zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Obligatórnou náležitosťou takéhoto úveru je potom v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 písm. j/ ročná percentuálna miera nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Tiež podľa § 4 ods. 2 písm. k/ priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver, platná ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere zverejnená podľa § 7a ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; a ďalšie náležitosti, ktoré zmluva postrádala.

V zmysle § 4 ods. 3 citovaného zákona, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa ods. 2 písm. a/, b/, d/ až j/, k/ a l/ poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Podľa § 4 ods. 6 citovaného zákona v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva, vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou, veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí, aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Keďže súd posúdil predmetnú úverovú zmluvu ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere, skutočnosť, že zmluva neuvádzala ročnú percentuálnu mieru nákladov spôsobovala, že poskytnutý úver sa považuje v zmysle zákona za bezúročný a bez poplatkov. Z toho vyplýva, že veriteľovi, teda obchodnej spoločnosti Pohotovosť, ktorá bola remitentom zmenky vznikol z úverovej zmluvy nárok na vrátenie úveru v sume 200,- eur bez dohodnutého poplatku v sume 196,- eur.

Vzhľadom na skutočnosti, ktoré boli uvádzané v zmenke je zrejmé, že remitent vyplnil blanco zmenku dňa 22.9.2009 na zmenkovú sumu 342,- eur, čo podľa jeho presvedčenia mala byť suma, ktorú mu žalovaný dlhoval k tomuto dňu. V skutočnosti však dlh žalovaného, vzhľadom na vyššie uvedené bol tvorený len úverovou istinou 200,- a prípadnými úrokmi z omeškania, avšak len v zákonom stanovenej sadzbe. Ak veriteľ a remitent zmenky obchodná spoločnosť Pohotovosť s. r. o., so sídlom v Bratislave vyplnila zmenkovú sumu vo výške 342,- eur, je zrejmé, že išla nad limit stanovený v ustanovení § 4 ods. 6 Zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

Je zrejmé, že spotrebiteľské právo, kam patrí aj Zákon o spotrebiteľských úveroch, v čase uzavretia zmluvy medzi obchodnou spoločnosťou Pohotovosť, ako indosantom, predmetnej zmenky a žalovanou, v ustanovení § 4 ods. 6 zákona o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z. z. rátať so zmenkou ako so zabezpečovacím inštitútom s tým, že stanovovalo nad rámec Zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Sb. obmedzenia pre veriteľa pokiaľ ide o zmenkovú sumu a oprávnenia zmenkového dlžníka. Spotrebiteľské právo platné v apríli v roku 2009 na území Slovenskej republiky akceptovalo inštitút zmenky, ako zabezpečovací inštitút, úmyslom zákonodarcu však nebolo zhoršiť postavenie spotrebiteľa v prípade indosovanej zmenky, prípadne umožniť remitentovi, ako prvému majiteľovi zmenky zneužiť jej inštitút na obchádzanie spotrebiteľského práva pri uplatňovaní nárokov zo zmenky, nakoľko z judikatúry Európskeho súdneho dvora opakovane zaznieva povinnosť orgánov členských štátov Európskej únie ex offa skúmať nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa vnútroštátneho práva.

V kontexte článku 6 a 7 Smernice rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach spotrebiteľských zmluvách, podľa ktorých členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa nekalé podmienky

neuplatňovali v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcu alebo dodávateľa, a ak sa napriek tomu takéto podmienky uplatnia, nemajú viazať spotrebiteľa, nemajú byť záväzné pre spotrebiteľa a zmluva má byť naďalej záväzná pre zmluvné strany za týchto podmienok, ak jej plnenie môže pokračovať bez neprímeraných ustanovení a "súdy alebo správne orgány členských štátov musia mať k dispozícii primerané a účinné prostriedky na zabránenie ďalšieho uplatňovania nekalých podmienok v zmluvách", je obmedzenie spotrebiteľa ako zmenkového dlžníka v prípade indosovanej zmenky ustanovením § 17 Zákona zmenkového a šekového neudržateľné.

Ani Smernica Rady č. 87/102/EHS2 zo dňa 22.12.1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru nezakazuje používanie zmienek v spotrebiteľských zmluvách, ale zo znenia jej článku 9 jednoznačne vyplýva, že členské štáty môžu povoliť ich používanie v spotrebiteľských zmluvách iba vtedy, ak zároveň zabezpečia vhodnú ochranu spotrebiteľa v takýchto situáciách. Pojem vhodnej ochrany spotrebiteľa v zmysle článku 9 Smernice je nutné vykladať so zreteľom na článok 14 uvedenej Smernice, ktorá zakazuje znížiť štandard ochrany spotrebiteľa vhodnou ochranou spotrebiteľa v zmysle článku 9 uvedenej Smernice, preto je potrebné chápať celkový právny rámec ochrany spotrebiteľa ako vyplýva z predpisov práva únie a judikatúry Súdneho dvora a zahŕňa preto aj povinnosť vnútroštátnych súdov ex officio skúmať nekalosť zmluvných podmienok. Hlavným rizikovým faktorom z pohľadu ochrany spotrebiteľa je abstraktný charakter zmenky a práve ustanovenie § 17 Zákona zmenkového a šekového, ak pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky vnútroštátny súd vôbec nemá možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok, ide o drastické zníženie právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity. V takomto právnom režime je totiž nemožné alebo minimálne neprímerane ťažké, aby sa spotrebiteľ domohol ochrany svojich práv, keďže v konaní o vymáhanie pohľadávky nie je možné skúmať nekalosť zmluvných podmienok. Spotrebiteľovi samozrejme aj v takejto situácii zostáva možnosť uspokojiť veriteľa, nadobúdateľa indosovanej zmenky a následne žalovať o náhradu škody, ale v zmysle § 17 Zákona zmenkového a šekového by spotrebiteľ musel v takomto prípade dokázať, že nadobúdateľ zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Dokázať takúto skutočnosť samozrejme nie je nemožné, ale neprímerane sťažuje situáciu spotrebiteľa. Takýmito úvahami sa zrejme riadil aj slovenský zákonodarca, keďže § 17 nového zákona o spotrebiteľských úveroch, dnes účinného zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch, zakazuje veriteľom zabezpečiť spotrebiteľské úvery zmenkou. Avšak už aj ustanovenie § 4 ods. 6 Zákona o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch spochybnilo abstraktný charakter zmenky, pretože v prípade sporu o platnosť zmenky z dôvodu porušenia ustanovenia § 4 ods. 6 Zákona č. 258/2001 Z. z. by bolo potrebné, aby súd mohol hodnotiť pôvodnú úverovú zmluvu a posúdiť, či ide vôbec o spotrebiteľskú zmluvu a či zmenková suma rešpektuje limity uvedené v príslušnom právnom predpise a dokonca aj v takej situácii, keď zmenka medzičasom zmenila majiteľa.

Takýto názor vyslovila Európska komisia v písomných pripomienkach podľa článku 23, druhého odseku štátutu Súdneho dvora Európskej únie podaných dňa 12.2.2014 predsedovi a členom Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-558/13, ktorej predmetom bol návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 zmluvy o fungovaní Európskej únie, podanie rozhodnutím Krajského súdu v Prešove zo dňa 29.10.2013 súvisiaci s konaním CD Consulting, s. r. o. proti U. X., ktorý sa týkal výkladu článku 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS a článku 4 Smernice Rady 87/102/EHS. Na záver komisia doporučila, aby Súdny dvor poskytol na predloženu prejudiciálnu otázku odpoveď, že článok 6 Smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 a články 4, 9 a 14 Smernice Rady 87/102/EHS2 zo dňa 22.12.1986, ktoré sa majú vykladať v tom zmysle, že im odporuje právna úprava členského štátu, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá vnútroštátnemu súdu rozhodujúcemu o právach z indosovanej zmenky neumožňuje v zásade v žiadnej fáze konania ex officio preskúmať a kauzu právneho vzťahu a prípadnú nekalú povahu zmluvnej podmienky a tiež prípadné porušenie zákona upravujúceho dôsledky neuvedenia ročnej percentuálnej miery nákladov v zmluve o spotrebiteľskom úvere, z ktorej zmenka vznikla.

Takýto názor si v prejednávanej veci osvojil aj súd, a ex officio preskúmal mluvu, ktorej plnenie zmenka zabezpečovala.

Pre súd bolo nesporné, že vlastná zmenka žalovaného, ktorá bola pripojená do súdneho spisu obsahovala náležitosti predpokladané ustanovené § 75 Zákona zmenkového a šekového, obsahovala

tiež nároky, ktoré mohol majiteľ zmenky žiadať v zmysle § 48 ods. 1 Zákona zmenkového a šekového, avšak k výške týchto nárokov mal súd vzhľadom na vyššie uvedené zásadné pripomienky.

Súd prihliadal na konštatovania žalovaného vyslovené v jeho výpovedi pred súdom, pokiaľ ide o účelové použitie požičaných prostriedkov od obchodnej spoločnosti POHOTOVOSŤ, s. r. o.. Ako však súd vyššie uviedol, vzhľadom na skutočnosť, že pre neuvedenie RPMN v klasickej zmluve o spotrebiteľskom úvere sa úver v zmysle vyššie citovaných ustanovení Zákona o spotrebiteľskom úvere považuje za bezúročný a bez poplatkov, mohol žalovaný ku dňu 22.9.2009 dlhovať len nesplatenú istinu úveru, to znamená 200,- eur. V tento deň, teda dňa 22.9.2009 bola totiž vyplnená remitentom blanco zmenka, vystavená žalovaným dňa 6.4.2009, a podľa dohody o vyplnení tejto zmenky mohol byť k tomuto dňu, zročný celý dlh žalovaného voči obchodnej spoločnosti POHOTOVOSŤ s. r.o..

Žalovaný vystavil zmenku, kde na jej tlačive v predtlačenej podobe bol uvedený zmenkový úrok vo výške 0,25% denne, čo je v prepočte 91,25% ročne. V zmysle § 48 ods. 1 Zákona zmenkového a šekového mohli byť v zmenke uvedené úroky, ak boli dojednané a majiteľ zmenky ich mohol požadovať. Nemožno však prehliadať, že ide o nároky vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a spotrebiteľský charakter má aj samotná dohoda o vyplnení zmenky, a požadovanie takýchto úrokov v čase vystavenia zmenky, keď dojednané úroky v ročnom prepočte niekoľkonásobne prevyšovali úroky požadované bankami na území Slovenskej republiky, je nárokom, ktorý odporuje dobrým mravom. Z toho dôvodu je takéto dojednanie podľa presvedčenia súdu podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatné a nemožno ho majiteľovi zmenky priznať podľa presvedčenia súdu za žiadnych okolností.

Zmenkový úrok 0,25% denne požadovaný od 22.9.2009 dohodnutý medzi vystaviteľom zmenky a remitentom v samotnej zmenke je podľa presvedčenia súdu. Je dojednaný neplatne vzhľadom na skutočnosť, že odporuje dobrým mravom (§ 39 Občianskeho zákonníka).

Žalobca, ako indosatár mal možnosť žalobou uplatňovať len zákonný šesť percentný úrok zo zmenkovej sumy, ktorý predpokladá ustanovenie § 48 ods. 1 Zákona zmenkového a šekového odo dňa zročnosti zmenky, to znamená jej predloženia, čo bolo vzhľadom na začiatok úročenia, dňa 26.1.2010 a nárok na zmenkovú odmenu vo výške 1/3 dohodnutej zmenkovej sumy, čiže 0,67 eur.

Vzhľadom na túto argumentáciu súd považoval za zákonné titulom indosovanej zmenky, ktorou bol zabezpečený pôvodný spotrebiteľský úver medzi obchodnou spoločnosťou POHOTOVOSŤ s. r. o. so sídlom v Bratislave a žalovaným priznať žalobcovi len zmenkovú sumu vo výške 200,- eur čo predstavuje istinu spotrebiteľského úveru bez úrokov a poplatkov, spolu so 6% úrokom zo zmenkovej sumy od 26.1.2010 do zaplatenia a zmenkovú odmenu vo výške 1/3 zmenkovej sumy, teda 0,67 eur. Vo zvyšku súd žalobu zamietol, nakoľko nároky obsiahnuté v samotnej indosovanej zmenke nemali právnu oporu v platnom práve a boli protiprávne dohodnuté v dohode o zmenke, ktorá bola súčasťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O. s. p.. Keďže každý z účastníkov bol čiastočne úspešný aj neúspešný, súd o trovách konania rozhodol tak, že ani jeden z nich nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15-tich dní od jeho doručenia na Okresný súd Martin.

V odvolaní sa má uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, musí byť podpísané a datované, musí sa v ňom uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie, alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a/ neboli splnené podmienky konania, rozhodol vecne nepríslušný súd prvého stupňa, rozhodnutie súdu prvého stupňa vyniesol vylúčený sudca alebo súd prvého stupňa bol nesprávne obsadený; to neplatí, ak senát rozhodoval namiesto samosudcu,

b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,

c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené /§ 205a/,

f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci,

g/ súd prvého stupňa neprihliadol na námietky odvolateľa napriek tomu, že na to neboli splnené podmienky podľa § 175 ods.3, časť prvej vety za bodkočiarkou,

h/ rozsudok je nepreskúmateľný pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov. /§ 205 ods.2 O.s.p./.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinnosť uložená týmto rozsudkom nebude dobrovoľne splnená, možno sa jej splnenia domáhať výkonom rozhodnutia.

Podľa čl. 15 ods.1 Nariadenia (ES) č.861/2007 je rozsudok vykonateľný bez ohľadu na akýkoľvek možný opravný prostriedok.